

LANEKO ETA GIZARTE SEGURANTZAKO IKUSKATZAILETZAREN JARDUNAK EUSKADIN

2014

---

1. EAEn ESKUMENEN IKUSKARITZA-JARDUNEN ARLOAK

1.1. LANEN SEGURTASUNA ETA OSASUNA

1.2. LAN-HARREMANAK

2. IKUSKARITZA-JARDUNEN BESTE GAI BATZUK EAEn

2.1. GIZARTE SEGURANTZA

2.2. ENPLEGUA ETA ATZERRITARRAK

Sarrera

42/1997 Legearen —Lan eta Gizarte Segurantzaren Ikuskaritza antolatzearen legea; azaroaren 15eko BOE— 15. artikuluan ezartzen da Estatuko eta autonomia-erkidegoko administrazio orokorrek antolatuko dituztela ikuskaritza-jardunak, lan-ikuskaritzaren sistemaren ikuspegi integralaren printzipioa betez. Horrenbestez, jardute-printzipio horri jarraitu zaio memoria honetan. Dena dela, memoria egoki aurkezteko antolatzean, Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumen diren arloen inguruan egituratu da memoria, baina, halaber, gure funtzionarioek Estatuaren eskumen diren arloetan egindako jardunei buruzko informazioa ere sartu da. Jardun horiek, hain zuzen, Estatuko Lan Ikuskatzailetzarekiko lankidetzaren esparruaren barruan egin dira.

Lan Ikuskatzailetzak ofizioz sor dezakeen jardura alde batera utzi gabe, Euskadiko jardunetan kontuan hartu behar dira autonomia-erkidegoko lurraldean izaten diren erregu-jardunen kopuru handia (salaketan ondorioz batez ere). Izan ere, Euskadiko gizarte- eta ekonomia-errealitatearen ezaugarri tradizionalak (industria-ehun zabala, sindikatu-maila altua, herritarren kontzientzia eta gizarte-erresponso eta betebeharrak, eta administrazio publikoaren gizarte-erresponso hurbiltasuna) egiaztatze- eta kontrol-jardunak izatea eragiten dute, nahitaez.

1.1. LANEKO SEGURTASUNA ETA OSASUNA 2014

Lan-arriskuen prebentzioa Euskadiko Lan Ikuskatzailetzaren jardunaren zutabe nagusietako bat da, bai jokoan dauden ondasunen eta eskubideen garrantziagatik, bai prebentzioak kalitatezko enplegua lortzeko duen garrantziagatik.

Jardun horiek lehenetasuna dute Lan Ikuskatzailetzaren eginkizunen eta betebeharren barruan. Bi motatako jardunak bereizten dira: batetik, erregu-jardunak izan daitezke, langileen eta sindikatuen salaketek sustatuta egiten badira, eta bestetik, jardun planifikatuak, sektore jakin batzuetan kontrol-kanpaina zehatzak egiten baitira.

Emaitzak	2014
JARDUNAK	8.668
ARAU-HAUSTEAK	325
GIZARTE SEGURANTZARAKO ERREKARGU-PROPOSAMENAK	114
ERREKERIMENDUAK	1.846
ARAU-HAUSTEENGATIKO ZENBATEKOA	2.079.831 €
GELDIARAZPENAK	3
BISITAK	1.524
ARAU-HAUSTEEK ERAGINDAKO LANGILEAK	1.793
IKERTUTAKO LAN-ISTRIPUAK	317
IKERTUTAKO ISTRIPUETAN EGIAZTATUTAKO ARAU-HAUSTEEN KOPURUA	126

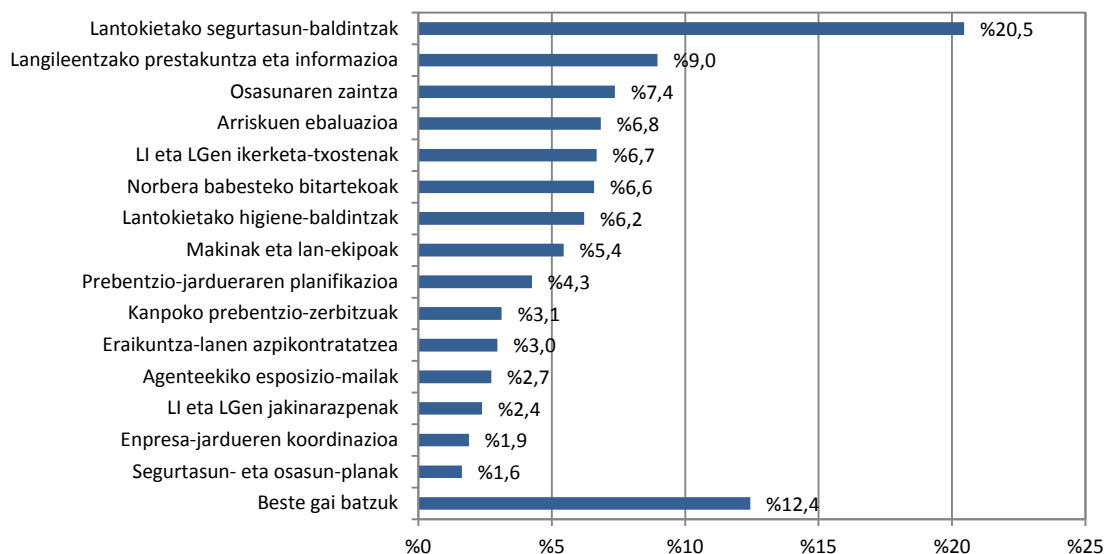
Hauek dira arlo horri buruzko datuak: **8.668 jardun** egin dira 2014an laneko segurtasunaren eta osasunaren arloan; **325 arau-hauste** detektatu dira; Gizarte Segurantzarako **114 errekareru-proposamen** egin dira, eta lan-arriskuen prebentzioaren kudeaketan zein laneko segurtasun-baldintzetan hautemandako akatsak zuzentzeko **1.846 errekerimendu**.

Arau-hausteen **guztizko zenbatekoa 2.079.831 eurokoa** da.

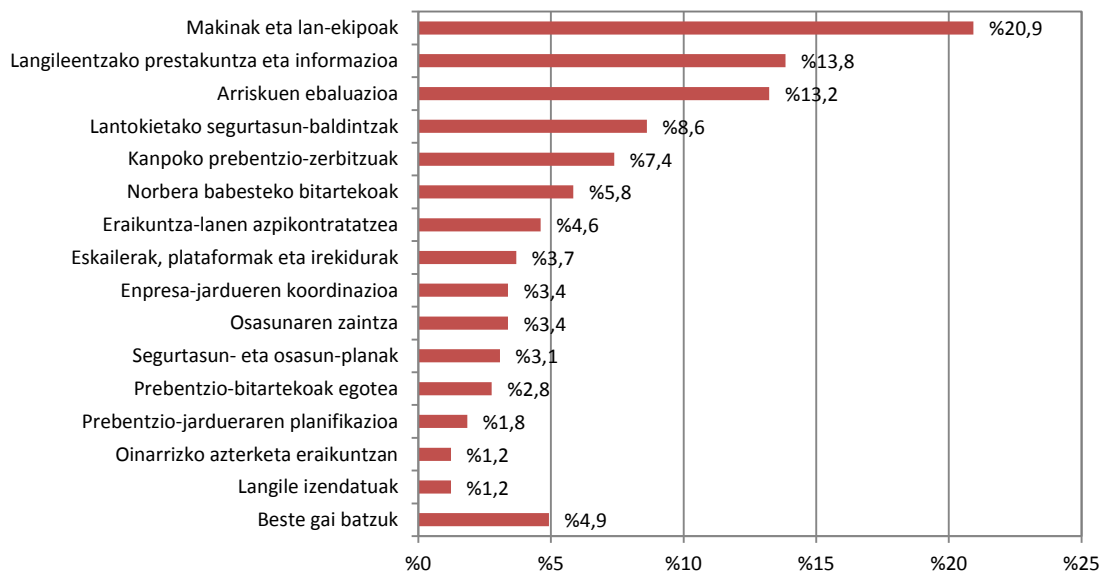
Arau-hausteko batez besteko zenbatekoa: **6.400 euro**.

Era berean, langileen segurtasun edo osasunerako arrisku larri eta berehalakoa eragiten zuten **3** egoera detektatu ziren, eta, ondorioz, egoera horiek eragindako lanak edo jarduerak **geldiarazi** egin ziren.

LANEKO SEGURTASUNAREN ETA OSASUNAREN ARLOAN 2014an IKERTUTAKO GAIAK

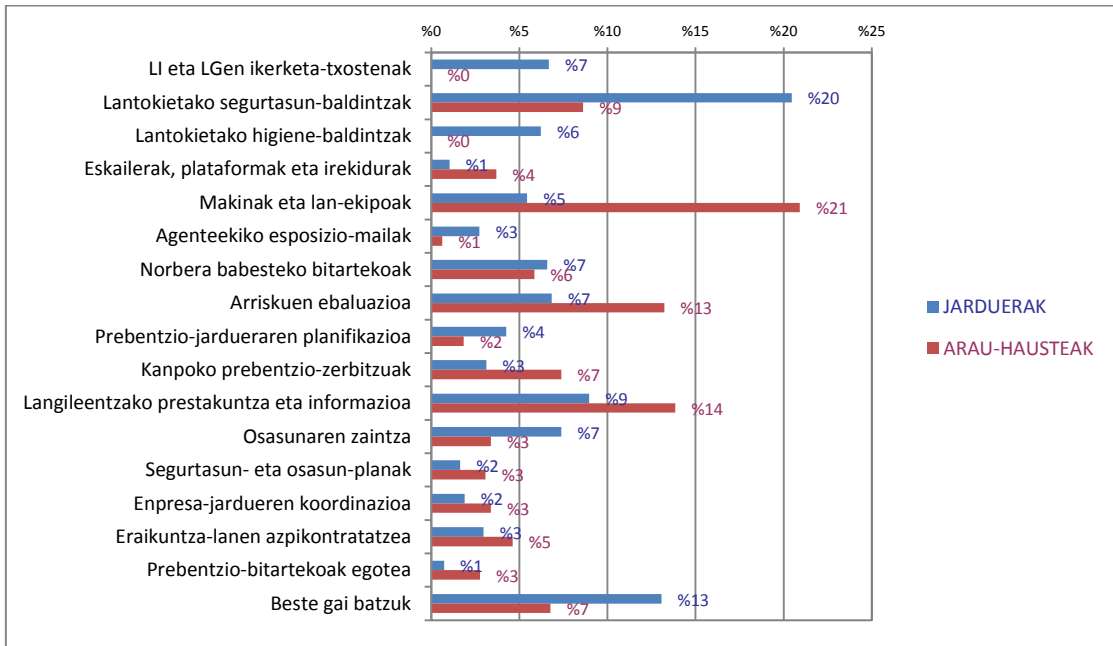
LANEKO SEGURTASUNAREN ETA OSASUNAREN ARLOAN 2014an ZEHATUTAKO GAIAK

Zerrendan, 2014an laneko segurtasunaren eta osasunaren arloan egindako jardunen xehetasuna adierazten da, bai eta hautemandako arau-haustek eta egindako zuzenketa-errekerimenduak ere.

XEHETASUNA	JARDUN-KOPURUA	ARAU-HAUSTEEN KOPURUA	ERREK. KOPURUA
Beste kode batzuetan sartu ezin diren laneko istripuak eta in itinere laneko istripuak	17	0	0
LI eta LGen ikerketa-txostenak	579	0	5
LI eta LGen jakinarazpenak (LAZLTBren 11.2 eta 12.3 art.)	207	0	149
Lantokietako segurtasun-baldintzak (LAZLTBren 11.4, 12.16, 12.17 eta 13.10 art.)	1.773	28	259
Lantokietako higie-baldintzak (LAZLTBren 11.1, 11.4, 12.16, 12.17 eta 13.10 art.)	539	0	56
Eskailerak, plataformak eta irekidurak (LAZLTBren 12.16b eta 12.16f art.)	90	12	53
Komunak, aldagelak eta beste zerbitzu batzuk (LAZLTBren 11.4 eta 12.16h art.)	93	0	24
Arrisku elektrikoak (LAZLTBren 11.4, 12.16 eta 13.10 art.)	45	3	22
Suteak eta leherketak (LAZLTBren 11.4, 12.16 eta 13.10 art.)	33	0	19
Makinak eta lanerako ekipoak (LAZLTBren 11.5, 12.16 eta 13.10 art.)	472	68	198
Igotzea eta garraioa (LAZLTBren 12.16 art.)	26	1	8
Eragileekiko esposizio-mailak (LAZLTBren 12.9 eta 13.16 art.)	237	2	27
Norbera babesteko bitartekoak (LAZLTBren 12.16f art.)	571	19	134
Larrialdi- eta ebakuazio-planak (LAZLTBren 12.10 art.)	47	0	14
Lantokietako seinaleak (LAZLTBren 11.4, 12.16b eta 13.10 art.)	52	0	19
Arriskuen ebaluazioa (LAZLTBren 12.1b art.)	593	43	196
Prebentzio-jardueraren plangintza (LAZLTBren 12.6 art.)	369	6	119
Izendatutako langileak (LAZLTBren 12.12 eta 12.15a art.)	27	4	8
Bertako prebentzio-zerbitzuak (LAZLTBren 12.15a art.)	39	1	5
Kanpoko prebentzio-zerbitzuak (LAZLTBren 12.15a, 12.21, 12.22, 13.11 eta 13.12 art.)	271	24	21
Bertako prebentzio-zerbitzuaren kanpo-ikuskaritza (LAZLTBren 12.20 art.)	3	0	1
Langileentzako prestakuntza eta informazioa (LAZLTBren 12.8 eta 13.10 art.)	777	45	204
Osasunaren zaintza (LAZLTBren 12.2 eta 13.5 art.)	639	11	90
Dokumentazio-betebeharrak (LAZLTBren 11.5 eta 12.4 art.)	76	0	7
Langileen ordezkarren eskubideak (LAZLTBren 12.11, 12.12 eta 12.19 art.)	36	2	18
Oinarrizko azterketa eraikuntzan (LAZLTBren 12.24b art.)	26	4	1
Segurtasun- eta osasun-planak (LAZLTBren 12.23 art.)	142	10	16
ABLEetako langileekiko betebeharrak (LAZLTBren 12.18 art.)	2	0	0
Irekitzearen jakinarazpena (LAZLTBren 11.3 eta 12.25 art.)	40	0	4
Amatasunerako eta edoskitzarorako babesa (LAZLTBren 13.1 art.)	8	0	0
Langileak lanpostu bateraezinetara atxikitzea (LAZLTBren 12.7 eta 13.4 art.)	17	0	4
Lan toxikoei, nekagarriei eta arriskutsuei buruzko txostena	27	0	10
Enpresaburuak Liak eta LGak ikertzea (LAZLTBren 12.3 art.)	33	1	1
Enpresa-jardueren koordinazioa (LAZLTBren 12.13, 12.14, 12.24, 13.7 eta 13.8.a art.)	164	11	43
Prebentzioaren Kudeaketa Integrala	52	1	40
Eraikuntza-lanen azpikontratazioa (LAZLTBren 11.6, 11.7, 12.27, 12.28, 12.29, 13.15, 13.16 eta 13.17 art.)	257	15	12
Azpikontratazio-mailak gainditzea (LAZLTBren 12.27.c, 12.28.b, 13.15.b eta 13.16.a art.)	112	2	2
Erantzukizuna saihesteko ituna (LAZLTBren 13.14 art.)	1	0	0
Prebentzioaren integrazioa. Prebentzio-plana (LAZLTBren 12.1.a art.)	27	0	9
Prebentzio-baliabideak egotea (LAZLTBren 12.15.b eta 13.8.b art.)	63	9	11
Arrisku psikosozialak	56	1	24
Arrisku ergonomikoak	26	1	9
Enpresa-jardueren koordinazioa (enpresaburu ez da lantokiaren titularra)	4	1	4
GUZTIRA	8.668	325	1.846

JARDUN ETA ARAU-HAUSTE NAGUSIAK

1.2. LAN-HARREMANAK 2014

Arlo horretan, helburu nagusia kalitatezko enplegua lortzea da, lan-arloko indarreko legediarekin bat. Lan-arloan, hain zuzen, negoziazioaren bidez, enpresaren eta langileen eskubideak eta betebeharrak sortzen dira, lan-kontratuan islatzen direnak, eta lan-kontratu horiek legezko zein hitzarmenezko arauak betetzen dituztela egiaztatu behar da.

Laneko segurtasunaren eta osasunaren arloan bezala, lan-harremanekin lotuta egiten diren jardunek bi abiapuntu izan ditzakete. Batetik, arlo horretan lan-baldintzei eta eskubideei buruz aurkezten diren salaketak eta, bestetik, programatutako planifikazioko jardunak, dela sektore jakin batzuk kontrolatzeko egiten diren jardunak, dela langileen lan-eskubide batzuei buruzko araudia betetzen dela egiaztatzearekin zuzenean lotutako jardunak.

Jardun-arlo horretan, honako hauek nabarmendu behar dira: jurisdikzio-organoek, lan-agintaritzek eta Lan eta Gizarte Segurantzako Ikuskatzailetzaren laguntza teknikoa jasotzen duten beste erakunde eta organismo batzuek eskatuta egiten diren jardunak, ikuskaritza-sistemaren araudian xedatutakoarekin bat.

Emaitzak	2014
JARDUNAK	5.029
ARAU-HAUSTEAK	134
ERREKERIMENDUAK	435
BERRIKUSITAKO KONTRATUAK	3.553
ARAU-HAUSTEENGATIKO ZENBATEKOA	554.130 €
ALDATUTAKO KONTRATUAK	161
ARAU-HAUSTEEK ERAGINDAKO LANGILEAK	1.702
BITARTEKOTZA- ETA KONTSULTA-KOPURUA	5

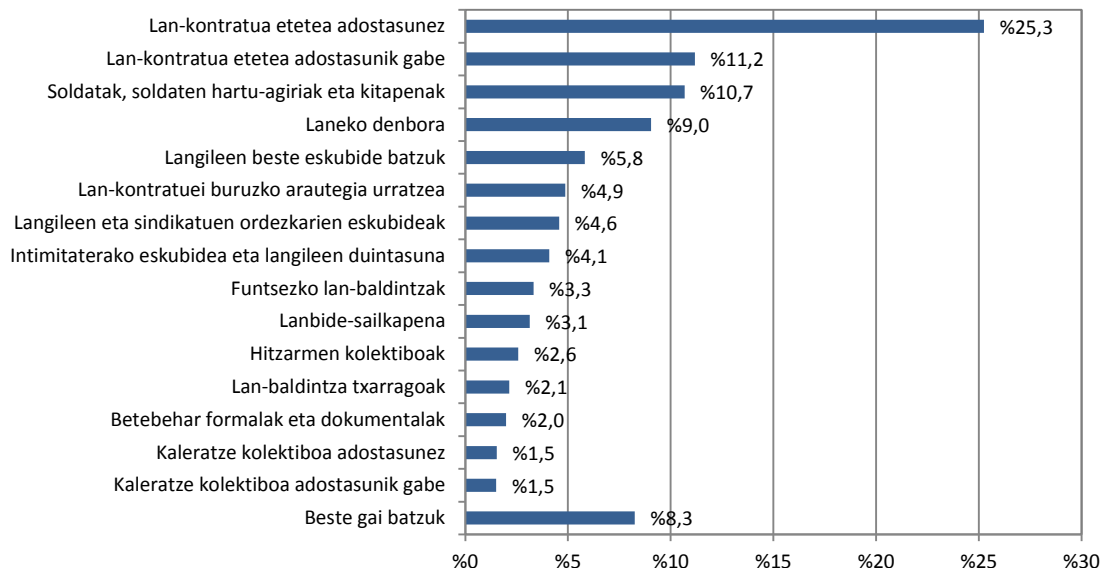
Lan-harremanen arloan, **5.029 jardun** egin dira guztira, eta **134 arau-hauste** detektatu dira, **435 ohartarazpen edo errekerimendu** egin dira, eta **3.553 lan-kontratu berrikusi**.

Arau-hausteengatik guztizko **zenbatekoa 554.130 eurokoa** izan da.

Arau-hausteko **batez besteko zenbatekoa: 4.135 euro**.

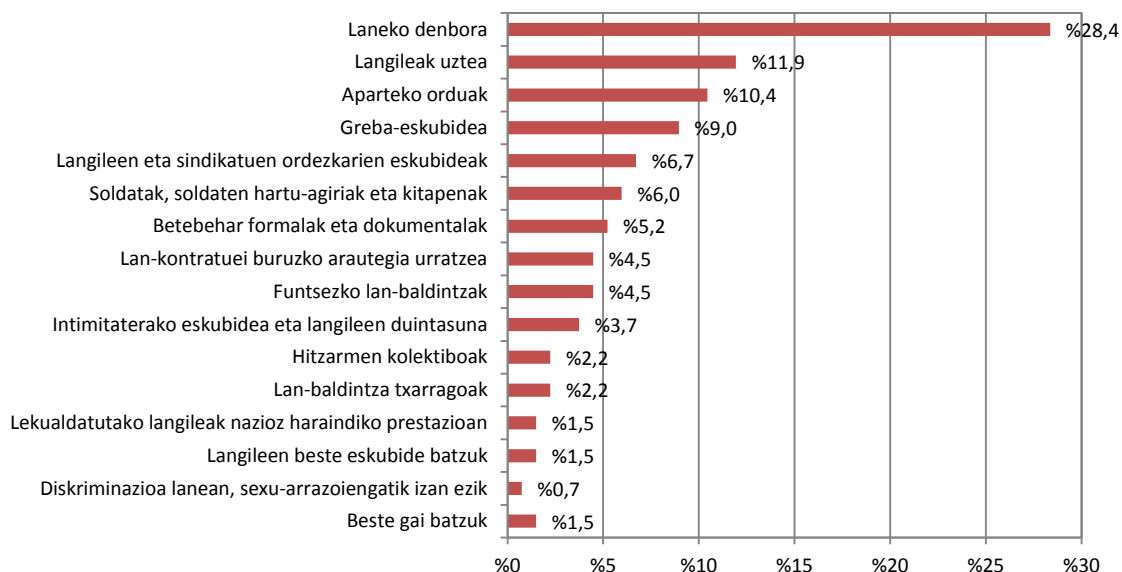
Aipatu behar da **161 kontratu aldatu** eta kontratu mugagabe bihurtu direla.

LAN-HARREMANEN ARLOAN 2014an IKERTUTAKO GAIAK

LAN-HARREMANEN ARLOAN 2014an ZEHATUTAKO GAIAK

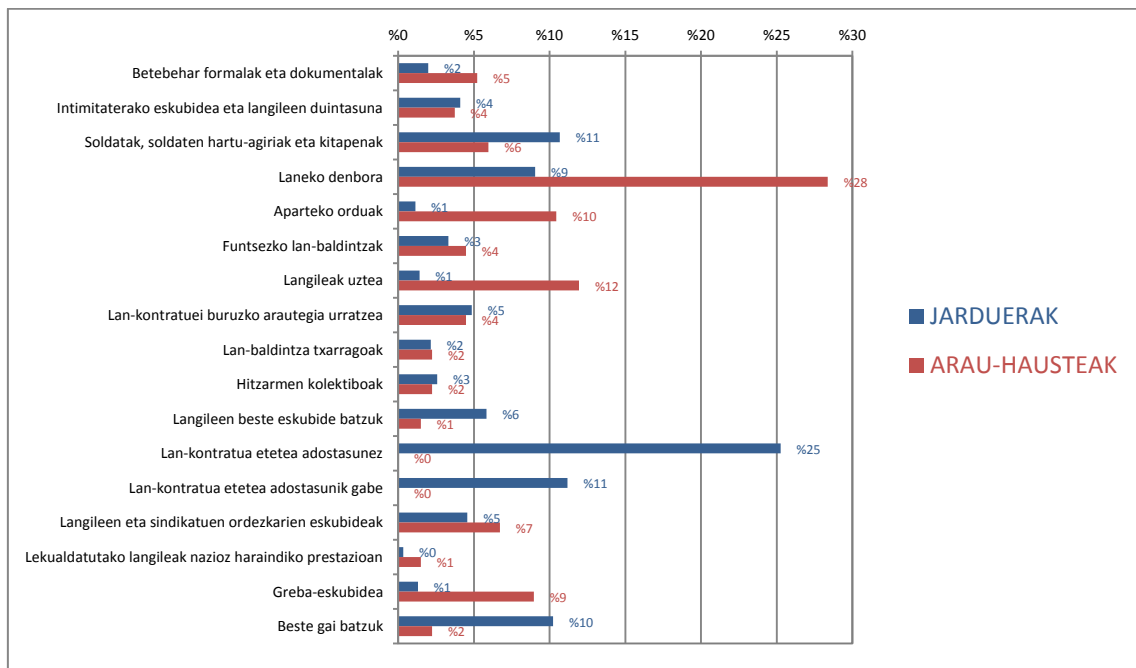
Halaber, Lan Ikuskatzaileak arlo horretan egindako jardunen, hautemandako arau-hausteen eta egindako errekerimenduen xehetasunak adierazi dira.

XEHETASUNA	JARDUN-KOPURUA	ARAU-HAUSTEEN KOPURUA	ERREKER. KOPURUA
Betebehar formal eta dokumentalak (LAZLTBren 6. art.)	100	7	18
Lan-kontratuaren forma (LAZLTBren 7.1 art.)	23	0	6
Adingabeen lana (LAZLTBren 8.4 art.)	15	0	0
Sexu-arrazoiengatik diskriminazioa (LAZLTBren 7.10 eta 8.12 art.)	10	0	1
Diskriminazioa lanean, sexu-arrazoiengatik izan ezean (LAZLTBren 7.10 eta 8.12 art.)	24	1	1
Intimitaterako eta duintasunerako langileen eskubidea (LAZLTBren 7.10 eta 8.11 art.)	206	5	16
Soldatak, soldaten hartze-agiriak eta kitapenak (LAZLTBren 7.3, 7.4, 7.10 eta 8.1 art.)	537	8	88
Lanbide-sailkapena	158	0	0
Laneko denbora (LAZLTBren 7.5 art.)	455	38	112
Aparteko orduak (LAZLTBren 7.5 art.)	57	14	8
Funtsezko lan-baldintzak (LAZLTBren 7.6 art.)	167	6	2
Lekualdatzeak (LAZLTBren 8.14 art.)	2	0	0
Langileak lagatzea (LAZLTBren 8.2 art.)	71	16	2
Aldi baterako laneko enpresak (LAZLTBren 18. art.)	7	1	0
Lan-kontratuei buruzko araudia urratzea (LAZLTBren 7.2 art.)	245	6	46
Lan-baldintza txarragoak (LAZLTBren 7.10 art.)	108	3	9
Hitzarmen kolektiboak (LAZLTBren 7.10 eta 8.10 art.)	130	3	23
Langileen beste eskubide batzuk (LAZLTBren 7.10 art.)	293	2	15
Pentsio-planak eta -funtsak (LAZLTBren 8.15 art.)	1	0	1
Lan-kontratua etetea adostasunez	1.270	0	0
Lan-kontratua etetea adostasunik gabe	562	0	0
Kaleratze kolektiboa adostasunez	77	0	0
Kaleratze kolektiboa adostasunik gabe	76	0	0
Lantokia ixtea edo jarduera etetea eta berriz ez irekitzea (LAZLTBren 8.3 eta 8.9 art.)	7	0	1
Langileen eta sindikatuen ordezkarien eskubideak (LAZLTBren 7.7, 7.8, 7.9 eta 8.6 art.)	230	9	73

XEHETASUNA

	JARDUN-KOPURUA	ARAU-HAUSTEEN KOPURUA	ERREKER. KOPURUA
Lekualdatutako langileak nazioz haraindiko prestazioan (LAZLTBren 10. art.)	17	2	1
Biltzeko eskubidea (LAZLTBren 7.10 eta 8.5 art.)	4	0	2
Hauteskundeak (LAZLTBren 8.7 art.)	3	0	0
Greba-eskubidea (LAZLTBren 7.10 eta 8.10 art.)	66	12	2
Bitartekotza gatazka kolektiboetan/grebetan	2	0	0
Txosten-eskaerak lan-arloko jurisdikzioan	19	0	0
Eraikuntza-lanen azpikontratazioa: langile finioen proportzioa (LAZLTBren 8.16 art.)	60	1	8
Berdintasun-planak eta berdintasunerako legearekin lotutako beste betebeharrak (LAZLTBren 7.13 eta 8.17 art.)	1	0	0
Sexu-arrazoiengatikoz jazarpen diskriminatzailea (LAZLTBren 8.13 bis art.)	1	0	0
Jazarpen diskriminatzailea, sexu-arrazoiengatik izan ezean (LAZLTBren 8.13 bis art.)	17	0	0
Familia- eta lan-bizitza bateragarri egiteari buruzko eskubideak (LAZLTBren 7.5 art.)	8	0	0
GUZTIRA	5.029	134	435

JARDUN ETA ARAU-HAUSTE NAGUSIAK

2.1. GIZARTE SEGURANTZA 2014

Sarreran aipatu bezala, jarraian dago EAEko Lan Ikuskatzailetzako Lan eta Gizarte Segurantzako ikuskatzaileek eta Enplegu eta Gizarte Segurantzako ikuskatzaileordeek Estatuko eskumenekin lotuta egindako jardunei buruzko informazioa; hain zuzen, Lan Ikuskaritzarako Sistemako lankidetzarako baterako planen barruan egindako jardunak, indarreko legedian eta Laneko eta Gizarte Segurantzako Ikuskaritzaren Euskal Kontseiluak sinatutako hitzarmenetan xedatutakoarekin bat.

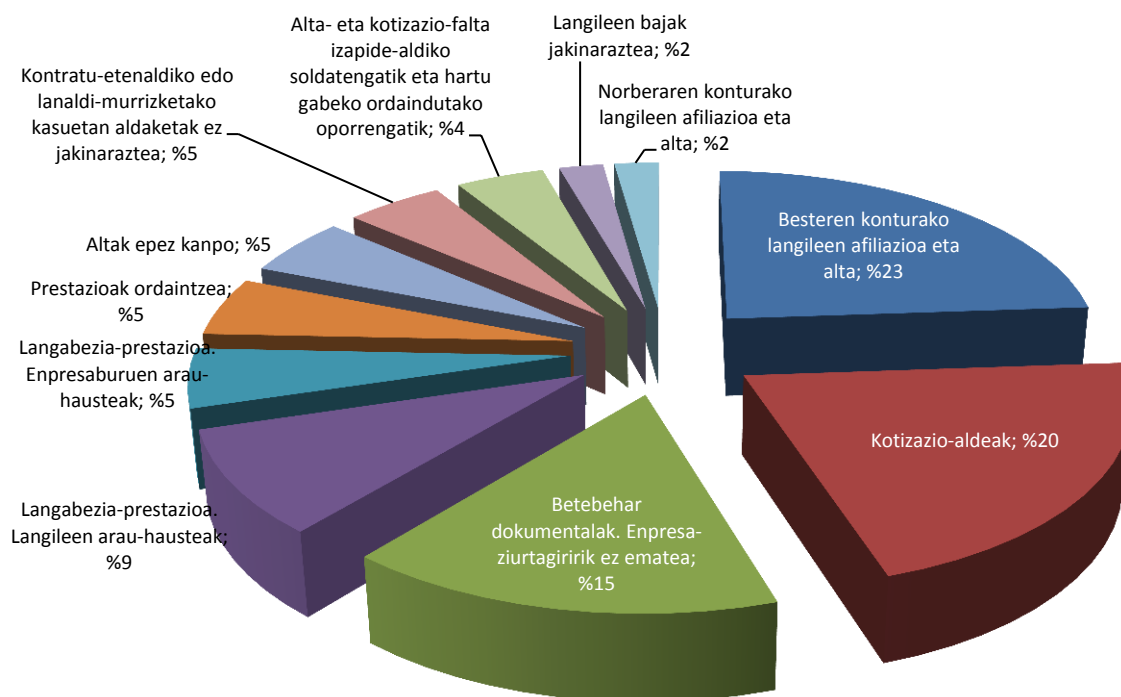
Ikuskatzaile horiek **1.923 bisita** egin dituzte guztira.

Emaizak	2014
JARDUNAK	7.253
ARAU-HAUSTEAK	236
ARAU-HAUSTEENGATIKO ZENBATEKOA	606.932,19 €
ERAGINDAKO LANGILEAK	545
LIKIDAZIO-ESPEDIENTEEN ZENBATEKOA	2.059.233,21 €
ERREKERIMENDUAK	142
ALTAK/BAJAK (GS eta eragindakoak)	515
BERRIKUSITAKO KONTRATUAK	391

Kontsultak eta aholkularitza honako gai hauei buruzkoak izan dira batez ere:

- Kontratu-etenaldiko edo lanaldi-murrizketako kasuetan aldaketak ez jakinaraztea.
- Kontratu-etenaldiko edo lanaldi-murrizketako egoeran dauden langileak enplegatzea.
- Kotizazio-aldeak.
- Besteren konturako langileen afiliazioa eta alta.
- Betebehar formalak eta dokumentalak.

Arau-hausteen %95 honela banatzen da:

Gizarte Segurantzaren arloan 2014an egindako beste jardun batzuk, arau-hausteen ehunekoa txikia izanik:

	JARDUN-KOPURUA	ARAU-HAUSTEEN KOPURUA
Betebehar formalak eta dokumentalak	538	2
Enpresak inskribatzea	315	0
Kuoten zorpekoak, guztira. Likidazio-proposamenak	287	0
Amatasunagatiko ABerako prestazioak - Langileen arau-haustea	134	0
Arauz kontrako alta/afiliazioa deuseztatzea	83	0
Murriztapenak eta hobariak dituzten kontratuak	79	0
Enpresaburu nagusiak azpikontraten langileen altak egiaztatzea	66	3
Amatasunagatiko ABerako prestazioak - Enpresaburuen arau-haustea	56	0
Datuak jakinaraztea eta informazioa ematea	47	0
Kontratu-etenaldiko edo lanaldi-murrizketako egoeran dauden langileak enplegatzea	37	0
Kudeaketarako nahitaezko lankidetzak	14	1
Erretiroagatiko prestazioak. Enpresaburuen arau-haustea	13	0
Kuotetan iruzurrez aplikatutako kenkariengatiko aldeak	9	0
Txostenetik eratorritako erantzukizuna oinordetzetan, taldeetan, kontratetan eta lagapenetan	9	0
Ezintasun iraunkoragatiko prestazioak. Enpresaburuen arau-haustea	7	0
Istripuetarako mutualitateak	4	0
Gizarte Segurantzako Erregimen Orokorreko kuotak garaiz eta behar bezala ez ordaintzea, kotizazio-agiriak aurkeztuta	4	0
Erretiroagatiko prestazioa. Langileen arau-haustea	3	1
Nekazaritzako erregimen bereziko subsidioa. Langileen arau-haustea	2	1
Langileen Estatutuko 51.9 artikuluan xedatutako kasuetan hitzarmen berezia egiteko betebeharrak	2	1
Kontingentzia profesioletarako, ABerako eta langile autonomoen jarduera-uzterako babesa	1	1

2.2. ENPLEGUA ETA ATZERRITARRAK 2014

Aurreko atalean bezala, Eusko Jaurlaritzaren eskumena ez bada ere, laburbiltzen diren jardunak gure saileko langileek egin dituzte.

Enplegua eta atzerritarren arloko araudia betearazteko, gure ikuskatzaileek **670 zerbitzu-agindu** egin zituzten, eta **298 ikuskaritza-bisita**. Jarduera horiek, oro har, planifikatuta egin ziren. Horretarako, 2014an, Euskadirako berariazko kanpaina hauek egon ziren:

- ENPLEGUA ORO HAR SUSTATZEKO LAGUNTZEN KONTROLA
- TXANDA-KONTRATUETARAKO LAGUNTZEN KONTROLA
- LANERATZEKO ENPRESAK SORTU ETA HAI EI EUSTEKO LAGUNTZEN KONTROLA
- ENPRESAK SORTZEKO LAGUNTZEN KONTROLA
- DIRU-SARRERAK BERMATZEKO ERRENTAREN ETA BESTEREN KONTURAKO SOLDATAK JASOTZEAREN BATERAGARRITASUNA EGIAZTATZEA
- KONTRATAZIOAREKIN ETA ENPLEGUA ESKURATZEAREKIN LOTUTAKO BETEBEHARRAK BETETZEAREN EGIAZTAPENA
- ENPLEGU-ERREGULAZIOKO EGUNEN KONTROLA ETA EGIAZTAPENA

eta estatu-esparruko beste hauek:

- EKONOMIA IRREGULARREKO EGOERAN DAUDEN ENPRESAK ETA ATZERRITARRAK - GARRAIOA –
- NEKAZARITZA-JARDUERAK
- EKONOMIA IRREGULARRA ETA ATZERRITARRAK. OSTALARITZA
- DISKRIMINAZIOA ENPLEGUA ESKURATZEAN
- DIRU-LAGUNTZAK
- HEZIKETA-KONTRATUAK ETA BESTE LAGUNTZA BATZUK
- DESGAIUAK LANERATZEA
- ENPLEGU-AGENTZIA PRIBATUAK

Emaizak	2014
JARDUNAK	2.597
ARAU-HAUSTEAK	34
ARAU-HAUSTEENGATIKO ZENBATEKOA	179.529,15 €
ARAU-HAUSTEAK - LANGILEAK	34
ERREKERIMENDUAK	37
BERRIKUSPENAK - LANGILEAK	12.741

Arau-haustek 4/2000 Lege Organikoa ez betetzeagatik izan dira, gai hauetan: **besteren konturako lan-baimenak eta EBtik kanpoko atzeritarrekin lan-harremanaren simulazioa.**

Beste jardun hauek ere aipatu behar dira (arlo horrekin lotutako ikerketaren %87 hartu dute):

- Enpresaburuen betebeharrak formalak eta dokumentalak
- Enplegua sustatzeko, lanerako lanbide-prestakuntzarako eta etengabeko prestakuntzarako estatuko laguntzak eta diru-laguntzak.
- Enplegua sustatzeko, lanerako lanbide-prestakuntzarako eta etengabeko prestakuntzarako autonomia-erkidegoko laguntzak eta diru-laguntzak.
- Norberaren konturako lanerako baimenak